

Приложение № 2.4.

**ИНСТРУКТАЖ ЗА ЧЕТЕНЕ НА ДИКТОВКАТА
ОТ ТЕСТА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА**

Аудио диктовка

1. Във всяка зала, в която се провежда изпит от НВО по БЕЛ, следва да е осигурено възпроизвеждащо устройство за слушане на диктовката от аудиофайл.
2. В самото начало на изпита квесторът от залата поставя във възпроизвеждащото устройство предоставения му електронен носител, върху който е записан звуковият файл с диктовката, и стартира прослушването еднократно. Текстът на диктовката е записан три пъти, заедно с необходимите паузи, както и с инструкциите към учениците.
3. Учениците спазват посочените в аудиофайла инструкции и работят в следната последователност:
 - а) слушат целия текст за диктовка;
 - б) слушат всяко изречение на смислови части, отделени с кратки паузи, и записват последователно всяка част;
 - в) слушат текста, за да направят самопроверка и при необходимост да допълнят пропуснати препинателни знаци, букви и думи.
4. Преди началото на диктовката на учениците може да се напомни за възможността да оставят празно място за буква или дума, която не са успели да запишат по време на втория прочит на текста, и да допълнят пропуснатото по време на третия прочит, както и да се ориентират за края на всяко изречение по интонацията на четеща и продължителността на паузата.
5. Аудиофайлът се спира след последния прочит за самопроверка на записването от учениците.

Прочит от учител *(само при необходимост и след спазване на посочената в Правилата за информационна сигурност процедура)*

1. Учителят информира учениците, че ще прочете текста за диктовка три пъти – първия път, за да го чуят, втория път, за да го запишат, и третия път, за да направят проверка на записаното.
2. Първият прочит на текста за диктовка се прави с ясна дикция и с нормален темп на четене.
3. След първия прочит учителят съобщава на учениците, че ще прочете текста бавно и на малки части, които те да записват последователно и да обозначават края на всяко изречение, като се ориентират по интонацията в изречението и по продължителността на паузите.
4. Вторият прочит на текста се прави с бавен темп, като чрез кратки паузи се отделят смисловите части в изречението, а с по-продължителни – изреченията.
5. Диктуват се препинателните знаци, които са вътре в изречението. Не се диктуват препинателните знаци в края на изречението.
6. Не се напомня за началото на изречението.
7. Интонацията при диктуване е съобразена с вида на съответното изречение.

8. Учениците слушат, запомнят и записват отделните смислови части или фрази, а в случай, че не са запомнили дума – оставят празно място, което да попълнят по време на последния прочит.
9. След втория прочит учителят съобщава на учениците, че ще прочете текста за последен път и затова всеки ученик следва да слуша и следи записаното, за да може да направи самопроверка и при необходимост да допълни пропуснати препинателни знаци, букви и/или думи.
10. Последният прочит е с темп, който позволява на учениците да проверят написаното и да го допълнят при необходимост.
11. След третия прочит учителят напуска залата без коментар.